

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

21 juni 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van de heer Jacky Maes tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de offshore windparken in de Noordzee

Vraag om uitleg van de heer Jef Van Looy tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over mogelijke versoepelingen van Map-2 bis

Vraag om uitleg van de heer Joachim Coens tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de onrust van omwonenden van gsm-zendstations

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de inplanting van gsm-masten

Vraag om uitleg van mevrouw Isabel Vertriest tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de aankoop van de Makegemse bossen

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Woensdag 21 juni 2000

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 11 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Jacky Maes tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de offshore windparken in de Noordzee

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Maes tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de offshore windparken in de Noordzee.

De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, in de kustgemeenten is de bouw van windmolenparken al enkele weken het gespreksonderwerp. Het houdt iedereen bezig en iedereen heeft er zijn mening over. Terecht of ten onrechte, afhankelijk van de invalshoek, worden de offshore parken de hemel in geprezen of naar de hel gewenst. Iedereen weet dat er een offshore park komt, maar niemand kan of wil er veel informatie over geven.

Als men de doelstelling van minimum 3 percent alternatieve stroom tegen 2004 voor ogen houdt, en men gaat ervan uit dat de grootste bijdrage uit windenergie moet bestaan, weet men aan de kust dat de zee de beste plaats is. Algemeen neemt men aan dat windenergie economisch rendabel is vanaf een gemiddelde windsnelheid van 4 meter per seconde. Dat hebben we normaal gezien alleszins op 10 meter hoogte. De opbrengst van een windturbine hangt in hoge mate af van de windsnelheid, en daarom is de zee zeker een geschikte plaats.

Andere voordelen van windenergie op zee zijn : minder kans op lawaaihinder en minder visuele vervuiling. Alhoewel sommigen van dit laatste het

tegenovergestelde maken, namelijk een toeristische attractie. Nadelen zijn de hoge kosten voor de funderingen en voor de netaansluitingen, afhankelijk van de afstand. Voor de Wenduinebank is dat 8 kilometer, voor De Haan 12 kilometer. In de toekomst zou de technologie dat moeten oplossen. Als ik moet kiezen tussen kernenergie in Duinkerke en windenergie voor de kust, dan is mijn keuze snel gemaakt.

Dat windmolenparken in een stroomversnelling zitten, wordt bewezen door het feit dat de regering sterk overweegt om het licht op groen te zetten voor de bouw van een windmolenpark in zee tussen Oostende en Blankenberge. De vennootschap C-power heeft een aanvraag voor de bouw van vijftig turbines op de Wenduinebank ingediend. C-power staat voor een samenwerking tussen Interelectra, Dredging International en de windmolenproducent Turbowinds. Met de bouw van vijftig turbines van 2 megawatt zou men 96 miljoen liter brandstof per jaar besparen. Dat is niet weinig.

Uiteraard moet de bouw van windmolenparken in de hand worden gehouden. Als er een park komt, moet het beperkt blijven, vinden veel kustbewoners. Andere zandbanken zoals de Paardemarktbank of de Droogte van Schoneveld, kunnen niet meer in aanmerking komen. Hier is heel wat principieel verzet tegen, maar er is ook angst en onzekerheid. Men kan immers niet zomaar eventjes een windmolen in zee parkeren, die blijft daar heel wat jaren staan.

Het spreekt voor zich dat bij de bouw van windmolenparken in zee visgronden verloren gaan of een andere bestemming krijgen. De kustvisserij heeft het al niet makkelijk. Als de windmolenparken dienst gaan doen als marien reservaat of aquacultuurgebied, heeft dat gevolgen voor de visserij. Zowel de Maritieme Ombudsdienst als de Rederscentrale eisen schadeloosstelling. Als er dan toch

Maes

een windmolenpark moet komen, moet daarover worden gepraat, vinden zij.

Er heerst grote ongerustheid over de bouw en de ingebruikname van het park op zee en over de invloed op het visbestand. Het lijkt me aangewezen, en dat is ook de vraag van de verschillende visserijinstanties, dat er een milieu-effectenrapport wordt opgemaakt. De gevolgen voor het visbestand moeten worden nagegaan. Ik ben niet onderlegd in deze materie maar men zegt me bijvoorbeeld dat de vissen evenwichtsstoornissen zouden krijgen.

Dat klinkt eigenaardig, maar volgens wetenschappers zou zo een park invloed hebben op het visbestand. Deze informatie komt van de federale Dienst voor de Zeevisserij, die over de nodige knowhow beschikt. Het Vlaams Instituut voor de Zee zou een MER kunnen coördineren.

Het kan ook nuttig zijn om een informatieronde met de kustburgemeesters te organiseren. C-power trekt met zijn project langs alle kustgemeenten, en praat met de schepencolleges. Ik veronderstel dat die informatie juist maar eenzijdig is. Om de argwaan weg te nemen en de plooiën glad te strijken, moet de bevolking geïnformeerd worden over de gevolgen voor de kust en haar bewoners. Dat kan het best via de gemeente die het dichtst bij de bevolking staat.

Mevrouw de minister, bent u als minister van Leefmilieu betrokken bij het dossier over de offshore parken? Vindt u het opportuun om een MER op te stellen om de gevolgen voor de visserij te onderzoeken? Zo niet, zal dit ons blijven achtervolgen. Men zal er altijd, terecht of onterecht, meningen over blijven verkondigen. Bent u bereid om overleg te plegen met de kustburgemeesters om na te gaan hoe de bevolking op de best mogelijke manier kan worden geïnformeerd over de windmolenparken?

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Mijnheer de voorzitter, ook in het binnenland en in mijn gemeente is Electrabel en Westenwind, een kleine firma die voor Electrabel werkt, bezig met het zoeken naar plaatsen voor een groot windmolenpark. Men zoekt midden in een open gebied, niet ver van de autostrade. Men heeft al tientallen huurcontracten met eigenaars van gronden afgesloten. Het gaat om de huur van 100 vierkante meter plus een toegangsweg. Men geeft hiervoor 150.000 frank per jaar.

Dat is nog geen garantie dat er iets zal komen, maar men wil de concurrentie blijkbaar voor zijn.

We hebben deze mensen op bezoek gehad in onze gemeente. Het blijkt dat het rendement in het binnenland 30 tot 50 percent lager ligt dan aan de kust. Dan vraag ik me af wat we doen met windmolens in het binnenland in een vlak gebied. Ik vind zoiets nutteloos.

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Ik begrijp de bekommernissen van de heer Maes inzake de gevolgen van de windmolenparken in de zee. Ik meen echter dat we ook de voordelen moeten bekijken, en op basis daarvan moeten vertrekken.

Eén van de problemen die ook de federale dienst van de Zeevisserij heeft gesignaleerd, is dat het zeer moeilijk is om in de zee een gebied af te bakenen als reservaat, omdat schepen daar toch overvaren. Op het land kan men een draad zetten, maar ik zie niet in hoe men op zee een afbakening kan maken. Het is dan ook belangrijk om na te gaan hoe die windmolenparken kunnen helpen om zo een afbakening te maken. Misschien kunnen ze de mogelijkheid scheppen om zeereservaten af te bakenen, want met dergelijke parken kunnen de schepen niet meer passeren.

Zo zou het dan voordelig kunnen zijn voor de visserij om die parken op kweekplaatsen te zetten zodat het visbestand kan worden hersteld. Als men het heeft over schadeloosstelling, moet men eerst nagaan of er effectief schade is en of men niet veel eerder aan herstel van het visbestand kan doen. Daarvoor moeten we eerst alles op een rijtje te zetten.

Twee weken geleden werd in de commissie voor Ruimtelijke Ordening de vraag gesteld aan minister Van Mechelen wanneer er een omzendbrief komt waarin wordt aangegeven waar er windmolenparken kunnen komen. Windmolens zullen minder efficiënt zijn in het binnenland, en zeker in de Kempen, maar daarom moeten ze nog niet worden afgewezen. De bedrijven die daarin investeren, zullen wel uitzoeken waar ze efficiënt windenergie kunnen opwekken.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, het gaat hier om een federale bevoegdheid. De vestigingsplaats ligt buiten het grondgebied van het Vlaams Gewest en mijn diensten zijn niet echt bij dit dossier betrokken. Wel is de afde-

Dua

ling Aminabel van Aminal gecontacteerd in verband met de mogelijke noodzaak van een MER voor dit project.

Vermits het hier gaat om mogelijke projecten – ze zijn immers nog steeds prematuur – zal dossiermatig moeten worden nagegaan in welk project er eventuele negatieve of positieve effecten zijn op het milieu voor het Vlaams Gewest. Dan zal er een standpunt kunnen worden bepaald.

Algemeen kan men zeggen dat windmolens niet alleen een directe invloed hebben op het milieu door de inname van een inplantingsplaats – en de zee is een speciaal geval -, ze hebben ook een indirect effect. De gebieden waarover het gaat, namelijk banken, zijn een belangrijke overwinteringsplaats voor zeevogels. Er is aangetoond dat er een afschrikkingseffect bestaat op de vogelpopulatie in een bepaalde zone rond de windmolens. Bovendien is onze kustzone een belangrijk doortrekgebied voor vogels. Door de opstelling van een windmolenpark kan worden verwacht dat er een aanzienlijk aantal slachtoffers zal vallen. Een MER is mijns inziens hoe dan ook noodzakelijk.

In vooroverleg heeft het federaal ministerie van Leefmilieu, meer bepaald het Bestuur Mathematisch Model Noordzee, aan de initiatiefnemers gevraagd om een MER naar Vlaams model op te stellen, dit omdat de federale wetgeving over MER nog in opmaak is. Gelet op de bevoegdheidsverdeling tussen het federale en het gewestelijke bestuursniveau, heeft het onderzoek voor het Vlaams Gewest strikt genomen slechts betrekking op de aanleg van de energietransportleiding op het Vlaams grondgebied waarvoor een stedenbouwkundige vergunning zal moeten worden aangevraagd. Dit onderdeel is op zich niet MER-plichtig.

In toepassing van richtlijn 85/337/EEG betreffende de milieu-effectenbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, zoals gewijzigd bij richtlijn 97/11/EG, dient elke lidstaat echter een onderzoek te doen naar de gevolgen van de in bijlage II van de voornoemde richtlijn opgenomen projecten en ingrepen. Dit onderzoek gebeurt hetzij geval per geval, hetzij aan de hand van de door de lidstaat vastgestelde drempelwaarden of criteria. Deze bijlage bevat een categorie energiebedrijven, met als punt i de 'installaties voor de winning van energie voor de energieproductie (windturbineparken)'.

De MER-cel heeft de initiatiefnemer dan ook aanbevolen ter onderbouwing van de diverse beslissingen, dus zowel voor de concessie als voor de vergunningen, op vrijwillige basis een MER op te maken, ook al ontbreekt voorlopig nog het formele federale en Vlaamse juridisch kader. Inhoudelijk zouden de verschillende milieuaspecten aan bod moeten komen, dit met inbegrip van de invloed op het visbestand en het marien milieu, de effecten op de vogeltrek langs de kustlijn, de getijdetrek, het landschappelijk en visueel aspect vanuit de kustlijn, enzovoort. Daarbij kunnen dus zeker ook relaties en links met het Vlaams grondgebied worden gelegd, of relaties en links die tot de invloedzone ervan behoren.

Tot op heden is er nog geen kennisgeving gebeurd om de MER-procedure te starten. Dezelfde procedure zal dus ook voor andere initiatiefnemers op andere locaties gelden.

Op uw laatste vraag over de betrokkenheid van de gemeenten kan ik het volgende antwoorden. Indien wordt ingegaan op de aanbeveling tot opstelling van een MER, lijkt het mij evident dat aan de gemeenten, waar gevolgen voor het milieu kunnen worden verwacht, de kans wordt gegeven om hun eventuele bezwaren en/of opmerkingen over een concreet voorgenomen project kenbaar te maken.

De informatieronde die u, los van de MER-procedure, voorstelde, kan inderdaad interessant zijn. Ik zal deze suggestie overmaken aan de minister van Energie, die mijns inziens het best geplaatst is om onder meer aan de hand van de informatie die ik hem ter beschikking kan stellen, een voorlichtingsinitiatief te nemen ten aanzien van de kustgemeenten.

Tot slot zal ik de vraag van de heer Van Looy doorspelen aan minister Van Mechelen. Ik meen trouwens te hebben begrepen dat dit reeds is gebeurd. U zult begrijpen dat ik me moeilijk kan uitspreken over aspecten van ruimtelijke ordening. De omzendbrief is in ieder geval in de maak.

De voorzitter : De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes : Ik dank de minister voor haar antwoord, maar wil daar wel nog het volgende aan toevoegen. Het schepencollege heeft wel reeds een schrijven gekregen van federaal staatssecretaris Deleuze. Daarin staat dat het KB gereed is. Vorige week heeft C-power een gesprek gehad met het schepencollege, en daar is gebleken dat zij verwachten deze concessie begin volgend jaar te krij-

Maes

gen zodat zij reeds eind volgend jaar van start kunnen gaan. Het zal dus heel snel gaan.

De MER-vragen die ik u stelde, hadden vooral betrekking op de visserij. Daar bent u wel degelijk voor bevoegd.

Minister Vera Dua : Een strikte interpretatie van de Europese richtlijn leert ons dat aan de initiatiefnemers die een windturbinepark willen starten, wel degelijk een MER-plicht wordt opgelegd. De visserijaspecten zijn daar duidelijk in opgenomen.

Ik kan echter geen MER opmaken voor een initiatief waarbij ik niet zelf ben betrokken. Het is de federale overheid die dit moet opleggen aan diegene die de vergunning vraagt. Volgens de uitleg die mij door mijn administratie werd gegeven, is men daar ook effectief mee bezig.

De heer Jacky Maes : Die mensen blijken ervan overtuigd te zijn te kunnen beginnen zodra het KB er is. Als ik het bijvoorbeeld heb over evenwichtstoornissen van vissen, dan lees ik de verbazing in hun ogen.

Minister Vera Dua : Een MER-deskundige moet zich daar normaliter in kunnen terugvinden.

De heer Jacky Maes : De instanties die zich met visserij bezighouden, met name de federale Dienst voor Zeevisserij en het Vlaams Instituut voor de Zee, moeten nauw worden betrokken bij de opmaak.

Minister Vera Dua : U moet begrijpen dat dit ook voor de klassieke MER-deskundigen iets nieuws is. Ook zij zullen eerst op zoek moeten gaan naar de nodige informatie.

De voorzitter : Ik stel voor om niet verder in detail te treden, zeker niet als die details geen betrekking hebben op de kern van de vraag om uitleg. We gaan hier niet Sherlock Holmes spelen om te bepalen wie waar moet optreden.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jef Van Looy tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over mogelijke versoepelingen van MAP-2 bis

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Looy tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over mogelijke versoepelingen van MAP-2 bis.

De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Mevrouw de minister, enkele weken geleden kreeg ik 's morgens kort na elkaar drie telefoontjes van mensen die vroegen of ze op zaterdag opnieuw mochten bemesten met dierlijke mest. Bij de eerste vraag antwoordde ik gewoonweg 'neen'. Zo staat dat namelijk in het decreet. Het is niet toegelaten, behalve in uitzonderlijke omstandigheden. Bij de tweede vraag vroeg ik natuurlijk al waar men dat gehoord had. Blijkbaar had men dat van collega's gehoord. De derde persoon antwoordde dat hij dat enkele weken tevoren op een vergadering in Wuustwezel van uzelf had gehoord.

De daaropvolgende dagen kwamen er nog meer telefoontjes. Ik kreeg dus echt wel de indruk dat u dit ook op andere vergaderingen aan de boeren had beloofd. De mensen die me opbelden, zeiden ook telkens dat een van uw medewerkers nadien had gezegd dat u dit zelf kon opheffen, zonder dat u daarvoor naar de regering moet. Ik dacht dat dit via een decreetswijziging zou moeten verlopen. Enkel in uitzonderlijke omstandigheden, bijvoorbeeld bij een veeziekte, kunt u dit wel zelf beslissen.

Mevrouw de minister, ik heb dan ook de volgende vragen. Hebt u die belofte gedaan ? Zo ja, waarom ? Is daar geen decreetswijziging voor nodig ? Hebt u nog andere beloftes gedaan om MAP-2 bis te wijzigen ? Vorig jaar hebt u immers meermaals gezegd dat u het bestaande MAP zo snel mogelijk van start wou laten gaan, maar dat u tegen het einde van dit jaar een grondige wijziging of herziening van dat MAP zou doorvoeren.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer Van Looy, het wordt tijd dat u eens naar zo'n avond komt als ik ga spreken voor de landbouwers. Dan hoort u mij zelf aan het woord in verband met het MAP.

De voorbije maand heeft men mij verschillende keren gevraagd om met de landbouwers in discussie

Dua

sie te gaan over MAP-2 bis. Mijn uitgangspunt bij die discussies is altijd geweest dat we dit MAP zo vlug mogelijk en zo goed mogelijk willen operationaliseren. Het is wel mijn bedoeling om via de administratie eventueel wijzigingen van het decreet of van de besluiten voor te bereiden. De bedoeling daarvan is om dit MAP eenvoudiger, beter werkbaar en beter controleerbaar te maken. Ik heb er tijdens die discussies wel telkens aan toegevoegd dat dit zeker niet mag worden geïnterpreteerd als een versoepeling van MAP-2 bis. De bedoeling is om het decreet werkbaar te maken. Indien nodig, zal er zelfs een verstrenging zijn.

Momenteel is er een soort projectgroep hiermee bezig. Het gaat om een kabinetsmedewerker, vertegenwoordigers van de Mestbank en een aantal ambtenaren, waaronder ook vertegenwoordigers van Milieuvergunningen. Die mensen zijn nu samen aan het bekijken of het ook eenvoudiger kan. Kunnen een aantal formuleringen op een zodanige manier worden gewijzigd dat het voor de landbouwers menselijker wordt om het MAP-2 toe te passen? Ik hoop dat ik tegen september of oktober een voorstel zal hebben van mensen van de administratie, waarin ze een aantal voorstellen doen tot wijziging van het decreet of van een aantal uitvoeringsbesluiten.

We hebben al vaak de vraag gekregen naar het waarom van dat uitrijverbod in het weekend. Voor sommige landbouwers leidt dit immers echt tot organisatorische problemen. Ik heb daarop geantwoord dat ik hier zeker rekening mee wil houden bij de eventuele voorstellen. De milieurelevantie van die maatregel is immers nul. Daar zijn we het allemaal wel over eens.

Achteraf heb ik wel het volgende gehoord van mensen die betrokken waren bij de totstandkoming van de vorige versies van het MAP. Die bepaling is in het MAP opgenomen op verzoek van de landbouworganisaties. Men wil de negatieve beeldvorming van de landbouwers terugschroeven door niet in het weekend uit te rijden. Het is dus een soort wisselwerking. De mensen zijn niet tevreden omdat het stinkt in het weekend, en de landbouworganisaties willen daar iets aan doen omdat ze het draagvlak van de landbouw willen vergroten.

Ik wil hier dus heel duidelijk zeggen dat we hierover met de organisaties nog een discussie zullen voeren. Is het opportuun om die versoepeling door te voeren? In dit verband moeten we ook uitkijken naar betere methodes voor de inwerking van

de mest. Op die manier wordt de geurhinder in sterke mate verminderd. In dat geval wordt de noodzaak van die maatregel uiteraard nog kleiner. Als er dus inderdaad praktische problemen zijn voor de organisatie op de individuele bedrijven, wil ik zeker overwegen om dit te wijzigen.

Het verbod op het uitrijden van mest op zaterdag kan inderdaad worden opgeheven zonder decreetswijziging, maar er moet dan wel aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Er is sprake van uitzonderlijke weersomstandigheden, het geldt voor een beperkte periode en het geldt ook voor het gehele grondgebied van het Vlaams Gewest of voor delen ervan. Onder die voorwaarden kan ik als minister van Leefmilieu deze afwijking toestaan. Ik hoef daar dus niet voor naar de regering. Het gaat hier dus wel om uitzonderlijke omstandigheden en dat heeft niets te maken met de discussie om dit verbod tijdens het weekend al dan niet op te heffen. Ik herhaal echter dat ik zeker rekening zal houden met die suggestie.

Op de vergaderingen met de landbouwers krijg ik natuurlijk ook heel wat suggesties die voor mij onbespreekbaar zijn omdat ze een versoepeling inhouden. Andere suggesties lijken me dan weer heel logisch.

De Mestbank treedt op als coördinator. Alle mogelijke of noodzakelijke decreetswijzigingen worden op een lijst gezet. Momenteel zijn er vooral juridische problemen met de berekening van de nutriëntenhalte. Sommige decreetsbepalingen maken het heel moeilijk. Daar zullen we zo vlug mogelijk een oplossing voor zoeken, zodat het decreet werkbaar wordt. Dat is tenslotte de bedoeling.

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Mevrouw de minister, er moet in Wuustwezel een misverstand geweest zijn. Ik heb immers vernomen dat u daar applaus hebt gekregen toen u zei dit te willen wijzigen.

Minister Vera Dua : Mijnheer Van Looy, ik betwist dat ten stelligste. Wat ik hier zeg, zeg ik elke avond. Ik neem de suggesties mee, en wil ze graag overwegen. Ik ben ook bereid tot het opheffen van het verbod, maar dan alleen door middel van een decreetswijziging. Daar moet natuurlijk iedereen aan willen meewerken.

De heer Jef Van Looy : Het is wel zo dat heel wat gezinsbedrijven ermee in de knoei raken. Kinderen mogen vanaf 16 jaar met een tractor rijden, ze doen niets liever. Daardoor kunnen ze zich in de

Van Looy

weekends bijzonder nuttig maken, vooral op zaterdag. Dat dit niet meer kan, geeft problemen, vooral dan in de grondgebonden bedrijven.

We moeten uiteraard niet verhelen dat er een reukprobleem was. Daarnaast was er ook een probleem voor de controle van de Mestbank. In het weekend hebben ze immers geen mensen op de baan. De laatste jaren werd echter massaal overgeschakeld op het injecteren van de mest. Ik zie bij ons nog zelden werken op de klassieke manier. Daardoor is het reukprobleem weg. De machines daarvoor kosten ettelijke miljoenen. Als die in het seizoen een dag per week meer kunnen worden gebruikt, dan kan de kostprijs worden gedrukt. De machines zijn er, we moeten ze dan ook zoveel mogelijk gebruiken. Ze maken bovendien een versoepeling mogelijk.

Minister Vera Dua : Daar moet ter plaatse dan wel een maatschappelijk draagvlak voor bestaan. Ik heb de indruk dat het verbetert, maar als er weer massale protesten komen tegen de geurhinder omdat de landbouwers weer in het weekend uitrijden, dan hebben we opnieuw een maatschappelijk probleem. Dat is voor de landbouw zelf niet gunstig.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Joachim Coens tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de onrust van omwonenden van gsm-zendstations

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de inplanting van gsm-masten

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Coens tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de onrust van omwonenden van gsm-zendstations en van de heer Malcorps tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de inplanting van gsm-masten.

De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het probleem dat aan de orde is, werd al herhaaldelijk en vanuit verschillende hoeken benaderd, in eerste instantie vanuit het oogpunt van ruimtelijke ordening. Minister Van Mechelen werd gevraagd naar zijn visie daarop. Daar werd toen ook al een bezorgdheid om de mogelijke gezondheidseffecten van gsm-masten aan gekoppeld.

Minister Van Mechelen antwoordde daarop dat dit niet tot zijn bevoegdheden behoort, en dat het ook niets te maken heeft met de stedenbouwkundige vergunningen die voor de gsm-masten vereist zijn. De vraag rees bijgevolg wie dit aspect dan wel moet behandelen, de federale of de Vlaamse overheid, en indien het de Vlaamse overheid is, wie er dan bevoegd is.

Op 25 mei werd minister Vogels in de commissie voor Welzijn ondervraagd over het gebruik van gsm-toestellen. Naar aanleiding daarvan maakte ze ook melding van het mogelijke effect van gsm-masten. Ze verklaarde : 'Op grond van het voorzorgsprincipe is het goed dat er maatregelen worden genomen ten aanzien van de inplanting van gsm-masten. Die inplanting zou moeten gebeuren in overleg met de plaatselijke bevolking. De nabijheid van scholen en dergelijke zou maximaal moeten worden vermeden.'

Dit antwoord van de minister betekent al een stap voorwaarts. De vraag is echter hoe dat kan worden gerealiseerd. Daarover heerst in het veld, terecht of ten onrechte, heel wat onrust. We krijgen om de haverklap petitie's over de plaatsing van zo een mast. Mensen protesteren ook in krantenartikels. Dat is niet loos natuurlijk, maar gebaseerd op verschillende verklaringen die in de media worden afgelegd door mensen met een professoren- of doctorstitel voor hun naam, en waarin op gevaren wordt gewezen. De mensen kunnen niet altijd inschatten of dat al dan niet terecht is.

Ik las bijvoorbeeld in een artikel dat volgens een zekere doctor Rubinstein, een Parijse neuroloog, gsm-masten spasmofolie veroorzaken, een ziekte waarbij bepaalde spieren en de dikke darm spasmen kunnen vertonen. Natuurlijk slaan mensen dan in paniek ; ik zou het zelf ook niet willen meemaken. Ook doctor Mikrovski uit Canada verklaart dat zendmasten uit de woongebieden moeten worden geweerd. Doctor Neil Sherry uit Nieuw Zeeland zegt dat dit soort van antennes niet meer mag worden geïnstalleerd naast scholen, verzorgingsinstellingen voor ouderen, en dergelijke. Hij acht ze ook gevaarlijk voor zwangere vrouwen. Dit

Coens

zijn mensen van ver, maar het komt ook van instituten dichterbij ons. Een ingenieur van CVN Namen pleit voor een afstandsregel van 600 meter.

Er verschijnen voortdurend zulke artikelen in wetenschappelijke of pseudo-wetenschappelijke tijdschriften. De mensen zijn dus terecht bezorgd. Ook de Wereldgezondheidsorganisatie heeft tot voorzichtigheid gemaand bij het gebruik van gsm-toestellen en -masten. Het antwoord van minister Vogels, dat ze beter niet in de omgeving van scholen zouden staan, wijst erop, ondanks het feit dat men het er in de wetenschap niet over eens is, dat er mogelijke gevolgen zijn, en dat er voorzorgen moeten worden genomen. Ook de Hoge Gezondheidsraad heeft gepleit voor enige voorzichtigheid terzake.

De aanleiding voor het stellen van mijn vraag is een uitspraak van de Raad van State over een bouwvergunning voor een gsm-mast in het Luikse. De Raad van State heeft op 6 maart 2000 die bouwvergunning geschorst omdat er geen onderzoek was gedaan naar gezondheids- en milieu-effecten, ondanks het feit dat bij die inplanting geen milieuvergunning vereist was. Ondertussen heeft het Waals Gewest laten weten normen te willen opleggen voor het plaatsen van gsm-masten. Heel wat gemeentebesturen worden geconfronteerd met burgers die verontrust zijn over de mogelijke negatieve gezondheidseffecten.

Volgens een mededeling van de VVSG van 30 mei 2000 hebben heel wat Vlaamse gemeenten beslist om voorlopig zelfs geen stedenbouwkundige vergunningen meer te verlenen voor dergelijke masten, hoewel dat juridisch betwistbaar is. Het verlenen van deze vergunningen gebeurt tot nader order alleen op basis van een stedenbouwkundige beoordeling. Er is geen mogelijkheid om daar andere zaken aan te koppelen. De heer Malcorps wees er vroeger reeds op dat dit toch wel een lacune is. Het louter stedenbouwkundig beoordelen van een dergelijke inplanting van zendmasten, waarbij er zelfs geen openbaar onderzoek verplicht is, is onvoldoende, gezien de vele genuanceerde en minder genuanceerde verklaringen over de mogelijke gezondheidseffecten van gsm-masten in bepaalde omstandigheden. Is het niet nodig om daar enkele voorwaarden inzake milieu aan te koppelen, of misschien zelfs een milieuvergunning? Ik besef dat dit laatste een zware procedure is. De heer Malcorps was daar genuanceerder over. Maar dit moet worden overwogen, ook gezien de verklaringen van de minister en de Gezondheidsraad dat

men hier minstens het voorzorgprincipe moet hanteren.

Vandaar mijn vragen. Kunnen er, naast het onderzoeken van de stedenbouwkundige aspecten, geen bijkomende maatregelen worden genomen bij het inplanten van gsm-masten? Dan denk ik eventueel aan het opleggen van bepaalde criteria, zoals afstandsregels. In elk geval zouden de milieu- en gezondheidseffecten van deze masten moeten worden onderzocht. Dat zal ook wel moeten, gezien de juridische uitspraak van de Raad van State. Deze heeft immers een precedentswaarde. Als iemand zich daarop beroept, kan er geen vergunning meer worden gegeven zonder rekening te houden met de milieu- en gezondheidseffecten. Mevrouw de minister, wat zijn de plannen van de Vlaamse overheid? U bent waarschijnlijk het best geplaatst om daarop te antwoorden. Minister Van Mechelen verwees reeds naar andere bevoegdheden.

Het gerucht doet de ronde dat de Vlaamse overheid sommige operatoren de toelating heeft gegeven om zendmasten te plaatsen op restgronden van de Vlaamse overheid. Klopt dat? Misschien moet deze laatste vraag worden doorverwezen naar minister Van Mechelen.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, de gezondheidseffecten van gsm-antennes zijn nog steeds erg omstreden. Rapporten terzake wijzen in verschillende richtingen. De Wereldgezondheidsorganisatie is terzake bezig met een heel groot onderzoek. We stellen echter vast dat er in verschillende westerse landen omzichtig wordt omgesprongen met het geven van vergunningen voor zendmasten. Men probeert het aantal masten te beperken. In de VS vreest de overheid zelfs voor toekomstige schadelijke gevolgen. In Nederland dringt de gezondheidsadministratie er bij de exploitanten op aan om voor de plaatsing van een nieuwe mast een berekening te maken van de verwachte elektrische veldsterkte in de nabije omgeving. Dit stemt precies overeen met het advies dat de federale Gezondheidsraad in zijn advies formuleerde.

Minister Aelvoet heeft een drietal experts de opdracht gegeven een overzicht te maken van de bestaande wetenschappelijke gegevens over de gezondheidsrisico's. In het verlengde daarvan wil ze een federale norm gaan bepalen. Dat is een stap vooruit: er komt dus een norm. Maar ook de gewesten moeten terzake hun verantwoordelijkheid nemen. Ik neem aan dat men deze zaak op federaal

Malcorps

niveau niet zal laten aanslepen, maar in elk geval is dit vrij dringend, net omwille van die uitspraak van de Raad van State van 6 maart 2000 over een gsm-mast in het Luikse. De vergunning hiervoor werd geschorst omdat er geen onderzoek was gedaan naar gezondheids- en milieu-effecten. De Raad van State beriep zich daarbij op twee basisrechten : het recht op de bescherming van de gezondheid en het recht op een zuiver leefmilieu. Meer specifiek beriep men zich daarbij op artikel 23 van de Grondwet. Dit is overigens een belangrijk precedent : men zou dit immers niet alleen in deze zaak, maar ook bij andere problemen in verband met milieu en gezondheid kunnen inroepen.

Minister Van Mechelen liet me weten dat de beoordeling van gezondheidsrisico's buiten de klassieke beoordelings sfeer van de ruimtelijke ordening valt. Schepencolleges en de diensten van Ruimtelijke Ordening beschikken natuurlijk over onvoldoende deskundigheid terzake. Als het opportuun wordt geacht om in een dergelijke beoordeling te voorzien – en wat dat laatste betreft is de Raad van State formeel – , dan hoort dit volgens minister Van Mechelen thuis in de reglementering inzake gezondheidspreventie of in de milieureglementering. Vandaar dus dat ik de vraag aan u stel. Deze uitspraak van de Raad van State heeft tot gevolg dat actiescomités elke vergunning die wordt aangevraagd telkens kunnen laten schorsen door een beroep bij de Raad van State bij het uitblijven van een gezondheids- of milieu-effectenrapport. Hoe dan ook zullen de gewesten op korte termijn iets moeten doen. We houden daarbij liefst rekening met de federale norm.

Het invoeren van een milieuvergunning klasse 1 of 2 voor gsm-masten is wellicht een te zware procedure. We hebben daarover reeds gediscussieerd in deze commissie. Hetzelfde geldt voor het invoeren van een MER-plicht. Toch moet er iets gebeuren. Ik denk daarbij aan – ten minste – een meldingsplicht, een vergunning klasse 3 en datgene wat de federale gezondheidsraad heeft gevraagd, namelijk het verschaffen van duidelijkheid inzake de verwachte veldsterkte waardoor men een zicht krijgt op de gezondheidseffecten.

Ik wijs erop dat het Waals Gewest wat dit betreft een voorsprong heeft op Vlaanderen. De Waalse minister van Milieu Foret heeft beslist om het voorzorgsprincipe toe te passen en een norm uit te vaardigen voor gsm-antennes. Dit is gebeurd via een omzendbrief. De maximale blootstellingsnorm bedraagt 3 volt per meter voor wat de grootte van

het elektrisch veld betreft en van 24 milliwatt per vierkante meter voor wat de vermogensdichtheid betreft. Dit werd beslist op basis van adviezen die werden ingewonnen bij experts. Met deze strenge normen wil de Waalse minister alle risico's voor de volksgezondheid uitsluiten en gaat hij in tegen de sussende verklaringen van de gsm-operatoren.

In een met de operatoren overeengekomen code van goede praktijk is bepaald dat de operatoren de nodige informatie verstrekken aan de bevoegde overheden, onder meer in het kader van een bouw-aanvraag. Hierdoor kan de vergunningverlenende overheid zich een oordeel vormen over de veldsterkte en de eventuele effecten op gezondheid en milieu. Door het aangaan van deze code van goede praktijk en door het vastleggen van de blootstellingsnormen hoopt de Waalse minister voldoende tegemoet te komen aan de fundamentele bezwaren van de Raad van State. Hij gaat ook in op het advies van de federale gezondheidsraad.

Mevrouw de minister, wat zal er op Vlaams niveau gebeuren ? Men zou in een meldingsplicht in het kader van een klasse-3-vergunning kunnen voorzien, waarbij effectief wordt opgelegd dat de minimale gegevens inzake straling geleverd worden in het kader van een gedragscode voor de operatoren. Die bestaat al, maar zegt niets over gezondheid of milieu. Daarnaast zou men blootstellingsnormen en afstandsregels kunnen opnemen in Vlaamse wetgeving, liefst in samenspraak met de bevoegde federale minister. Voor bepaalde gebouwen zou bovendien een totaal voorbehoud kunnen worden gemaakt. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan ziekenhuizen, scholen, enzovoort.

Mevrouw de minister, welke initiatieven zult u nemen om een invulling te geven aan de beoordeling van effecten op milieu en gezondheid van gsm-masten, zoals die blijkbaar door de Raad van State verwacht wordt en in navolging van het advies van de federale hoge gezondheidsraad ?

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, een aantal collega's hebben zich reeds met deze zaak bezig gehouden. Op 20 maart heb ik bijvoorbeeld een vraag gesteld over de hoogspanningslijnen. Op 24 maart heb ik een schriftelijke vraag ingediend over de gezondheidsaspecten en het wonen in de buurt van gsm-masten. In haar antwoord schrijft de minister dat men een aantal onderzoeken had uitgevoerd.

Van den Eynde

In hoeverre zijn die studies betrouwbaar en verantwoord om er de nodige conclusies uit te trekken en om een reglementering op te stellen? Mevrouw de minister, u vermeldt een studie bij arbeiders die gsm-masten controleren. Die is echter wel gebeurd in opdracht van Mobistar. In de conclusies stonden geruststellende berichten. Minister Vogels gaf een antwoord op een vraag betreffende de gezondheidsschade bij mobiel telefoongebruik. Ze zei dat er wel duidelijke effecten werden vastgesteld bij mensen die in de onmiddellijke omgeving van masten vertoeven, zoals de arbeiders die de masten moeten plaatsen en er ook voortdurend werken. Mevrouw de minister, kunt u de bewering van minister Vogels bevestigen? Een en ander staat toch in tegenstelling met het voorgaande.

Ik heb vernomen dat er momenteel een akkoord bestaat tussen de gsm-operatoren over een gezamenlijk overeengekomen inplanting van masten. Dat is een positief initiatief. Het gaat de wildgroei tegen.

De Wereldgezondheidsorganisatie doet nog volop aan onderzoek. Pas in 2004 zou ze terzake een uitspraak doen. De federale minister van Volksgezondheid en Leefmilieu en de minister van Telecommunicatie hebben beslist om een eigen onderzoek te laten doen. Mevrouw de minister, wanneer zal men dit onderzoek afronden? Dit moet toch klaar zijn voor dat van de Wereldgezondheidsorganisatie.

Zult u initiatieven nemen om de inplantingen van gsm-masten te beperken tot een afstand van minimaal 300 meter van woongebieden of ruimtes waar mensen gedurende een lange tijd vertoeven? Daar kan de schade immers het grootst zijn. Hebt u resultaten van metingen of van berekeningen die men reeds heeft uitgevoerd in gebieden met een hoog aantal gsm-masten? Zult u initiatieven nemen om een vergunningsplicht in te stellen voor gsm-masten?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Frans De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik wil even dieper ingaan op de problematiek van de doelgroep die echt met de zaak te maken heeft. Of men nu rekening houdt met de ruimtelijke ordening, het milieutechnisch aspect of de volksgezondheid, een initiatief moet ertoe leiden dat er een openbaar onderzoek wordt ingesteld in de buurt waar eventueel een aanvraag voor een mast wordt ingediend.

Op dit ogenblik worden de omwonenden steeds achteraf op de hoogte gebracht. De openbaarheid van bestuur is hier gebrekkig.

Er is ook geen enkele vorm van inspraak. Wetenschappelijke kringen kunnen een belangrijke rol spelen. Ik denk dat de inspraak van de buurtbewoners ook niet onbelangrijk is. Die zal trouwens niet per definitie negatief zijn: sommige mensen hebben hier helemaal geen bezwaren tegen.

Ten slotte wil ik pleiten voor een regelgeving die ervoor zorgt dat schepencolleges, die uiteindelijk verantwoordelijk zijn voor het leveren van de bouwvergunning, zich op een gestandaardiseerde manier moeten informeren over de eventuele risico's in die bepaalde wijk of zone. Elke aanvraag is uiteraard anders, de omstandigheden zijn dan ook niet te vatten in een regelgeving. Een gestandaardiseerde manier van informatieplicht kan hieraan tegemoet komen.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb een kleine aanvulling. De heer Malcorps had het over een verbod in de buurt van ziekenhuizen en scholen.

De grootste problemen rijzen echter in dichtbevolkte woonwijken. De inwoners klagen erover dat ze bij warm weer niet met open venster kunnen slapen omdat ze regelmatig een soort geruis horen. Dat vormt echt een probleem. Ik weet dat sommigen dit ontkennen, anderen hebben er sterk onder te lijden.

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Mijnheer de voorzitter, de opmerking over het geruis van de heer Matthijs verwondert me enigszins. Ik trek niet in twijfel dat we moeten opletten met de gsm-masten, maar ik woon zelf op 30 meter van een van de grote masten in Gent, en ik heb nog nooit iets gehoord.

De heer Erik Matthijs : Mevrouw Vertriest, sommigen bevestigen dit, anderen ontkennen het. Ik weet het dus niet.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, de vraag naar een milieureglementering voor dit probleem leeft waarschijnlijk niet alleen hier, maar ook bij de bevolking. Als bij de beoordeling van het al dan niet verlenen van een vergunning,

Dua

enkel rekening wordt gehouden met het stedenbouwkundige aspect, is dat inderdaad een te beperkte aanpak.

Op welke basis kan een reglementering worden uitgewerkt? De wettelijke basis om regels voor de schadelijke effecten van niet-ioniserende stralingen uit te vaardigen, bestaat in hoofde van de wet van 12 juli 1985 betreffende de bescherming van de mens en van het leefmilieu tegen de schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen, infrasonen en ultrasonen. Het uitvaardigen van een concrete reglementering, zoals verbods- en afstandsregels, veronderstelt evenwel een voldoende wetenschappelijk onderbouwde kennis van de risico's voor mens en leefmilieu.

Antennes op gsm-masten zenden meestal hun straling uit naar de horizon en vormen dus geen bedreiging voor de lager gelegen woningen in de onmiddellijke buurt van de mast. Wanneer zich echter in de buurt op grotere hoogten gelegen appartementen of terrassen bevinden kan de stral bundel van een gsm-mast op deze plaatsen eventueel verhoogde emissieniveaus veroorzaken.

Het zou dan ook nuttig zijn om, alvorens een bouwtoelating te verlenen, een studie uit te voeren over de impact van de uitgestraalde elektromagnetische golven op de omgeving en om de risicogebieden af te bakenen. Als eerste aanzet kunnen de referentiewaarden worden gehanteerd die in de Aanbeveling 1999/519/EG van de Europese Raad van 12 juli 1999 zijn opgenomen. De aanbeveling bevat normen voor afstand en blootstelling. Deze maatregelen wordt ook aanbevolen in het rapport dat door de federale Hoge Gezondheidsraad in 1999 werd opgesteld. Wetenschappelijke kringen zijn nog volop in discussie over de impact van gsm-masten.

Er zijn volgens mij mogelijkheden om de normen voor gsm-masten vast te leggen. De heer Malcorps en ook andere vraagstellers hebben er reeds vermeld: men kan gsm-masten opnemen als ingedeelde inrichting in Vlarem, bijvoorbeeld klasse 3, dat betekent meldingsplicht. Men kan een hoofdstuk gsm-masten toevoegen aan de milieuvorwaarden voor niet-ingedeelde inrichtingen in Vlarem, op basis van de kaderwet van 12 juli 1985 op de bescherming van mens en milieu tegen die stralingen. Ten slotte is er de Telecomcode voor Duurzame Ruimtelijke Inplanting van Draadloze Telecommunicatie-infrastructuur in Vlaanderen. Die

dateert van 1998 en werd onderschreven door de Vlaamse minister van Ruimtelijke Ordening, door diverse administratieve diensten zoals Arohm, en door de telecomoperatoren. Men zou deze code kunnen uitbreiden met de milieuhygiënische aspecten. Dat valt niet onder het normerende of verplichtende gebied, maar zit wel vervat in de gedragscode. Deze drie mogelijkheden moeten worden overwogen.

Er is nog geen beslissing genomen omdat minister Aelvoet een werkgroep in het leven heeft geroepen om de gezondheidsrisico's van gsm-masten te bestuderen. Resultaten van deze werkgroep, met onder andere praktijkmetingen, worden verwacht tegen juli. Het lijkt me dan ook aangewezen om deze resultaten af te wachten alvorens initiatieven op Vlaams niveau te ontwikkelen. Een Vlaams initiatief inzake de milieu-aspecten zou zinvol zijn. Moet dat via die klasse 3-indeling, wordt het een apart hoofdstuk in Vlarem of moet het via de gedragscode? Ik wil me daar nu niet over uitspreken omdat we de discussie hebben opgeschort tot de resultaten van die werkgroep bekend zijn.

Mijn administratie beschikt niet over de informatie of de Vlaamse overheid toelating heeft gekregen om op restgronden van het Vlaams Gewest zendmasten te plaatsen. Misschien kunt u die informatie bij Openbare Werken krijgen.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Ik dank de minister voor haar antwoord dat aangeeft dat er naast het stedenbouwkundig aspect ook oog is voor elementen van milieu en gezondheid en dat men die ook in Vlaanderen wenst op te leggen. De vraag is op welke manier. Er zijn niet zoveel mogelijkheden over. We moeten kijken naar milieubepalingen en niet zozeer naar een gedragscode. In juli zullen we daar meer over weten.

Dat er een bepaling komt is belangrijk in het kader van het voorzorgsprincipe. Gezien de uitspraak van de Raad van State zou men sowieso geconfronteerd worden met blijvende problemen van mensen die zich beroepen op die uitspraak om een vernietiging van een bouwvergunning proberen te bekomen. Het is dringend nodig om via klasse 3, ofwel klasse 1 en 2 van Vlarem of via de niet-ingedeelde inrichtingen te werken om bepaalde zaken op te leggen.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Ik vind het logisch dat er wordt gewacht op de federale norm en het is goed dat die er komt. Mocht die uitblijven, dan vind ik toch dat we het voorbeeld van het Waals Gewest moeten volgen.

Het lijkt me aangewezen te komen tot een combinatie van het opnemen van bepalingen in Vlarem, zodat men een stok achter de deur heeft, en een overeenkomst met de operatoren. Men zou best op zijn minst in een meldingsplicht in Vlarem moeten voorzien. De gezondheidseffectrapportering inzake veldsterkte en dergelijke moet worden afgesproken met de operatoren. Als die niet willen meewerken, kan men terugvallen op Vlarem.

De voorzitter : Het zou goed zijn dat de leden van de commissie voor Leefmilieu de stralingen van hun gsm hier zouden willen uitzetten. Er bestaat hieromtrent een reglement. Ik wil niet erg streng zijn, maar gelieve buiten te bellen.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Isabel Vertriest tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de aankoop van de Makegemse bossen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Vertriest tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de aankoop van de Makegemse bossen.

Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Mevrouw de minister, de Makegemse bossen zijn gelegen in Merelbeke tegen Gent. Het gaat over een van de weinige nog aanwezige grotere bossen in Oost-Vlaanderen – althans groot naar Oost-Vlaamse normen. De bossen zijn goed gelegen, dicht tegen het stedelijk gebied van Gent. Deze zone is door de provincie vroeger reeds aangeduid als een potentie voor het uitwerken van een regionaal bos.

Het bos is privé-domein en staat nu te koop. Het lijkt me aangewezen over te gaan tot de aankoop ervan. Als men het samen neemt met enkele andere bossen in de streek kan men komen tot een vrij groot gebied van in totaal zo een 600 à 700 hectaren. Dit is een uitgelezen kans om effectief werk te maken van een regionaal bos. Het gaat niet alleen

over stukken bos, maar ook over aangrenzende weilanden en akkers, waardoor men ook aan bosuitbreiding kan werken.

Op dit moment beschikt de provincie, die het uitbouwen van een regionaal bos ondersteunt, niet over genoeg geld en zou maar een deel kunnen betalen. Mevrouw de minister, zal men overgaan tot de aankoop ? Welke verdere plannen zijn er voor aankoop en uitbreiding ? De gemeente Merelbeke zou ook mee willen werken aan de opbouw van het regionaal bos. Hoe kunnen de gemeente en de provincie betrokken worden in de uitbouw ervan ?

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : De vraag naar de aankoop door het Vlaams Gewest moet worden gekoppeld aan de inspanningen die lokale besturen en provinciebesturen doen. Dat geldt niet alleen voor dit dossier, maar ook voor andere dossiers.

Het bos sluit aan bij het stedelijk gebied van Gent. Ondertussen is het stadsbestuur van Gent zelf 7 hectaren open ruimte tussen de Leie en de gevangenis aan het verkavelen. Dat kan wel, maar het Vlaams Gewest moet dan elders bossen aankopen. Ik denk dat de inspanningen niet alleen door het Vlaams Gewest moeten worden gedaan, maar dat er gelijkaardige inspanningen vereist zijn van steden en provincies om tot een geheel te komen.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, mevrouw Vertriest, het Vlaams Gewest is op het grondgebied van de gemeente Merelbeke in het complex Makegemse bossen reeds eigenaar van het Bruinbos en het Luisdonk, respectievelijk 18,75 en 18,83 hectare groot. Voor de aankoop van het zogenaamde 18,75 hectare grote Armengoed, thans eigendom van het OCMW Gent en ter plaatse ook gekend als het Heilige Geestgoed, werden de nodige kredieten vastgelegd en wordt momenteel de aankoopakte voorbereid door het aankoopcomité.

Onlangs werd in hetzelfde complex een aanbod gedaan van 88,433 hectare, waarvan 74 hectare bos. Op 28 april vond hierover een vergadering plaats op het gemeentehuis in Merelbeke, in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het provinciebestuur en de afdeling Bos en Groen. Op 13 juni werd hierover door de buitendienst van de afdeling Bos en Groen een nota voor verdere behandeling doorgestuurd naar het hoofdbestuur in Brussel. Op basis van deze nota zal op korte termijn met het provinciebestuur worden overlegd over een moge-

Dua

lijke taakverdeling – het is mijns inziens belangrijk dat de lokale besturen daarbij worden betrokken – en zal een aankoopdossier worden opgestart. Ik wil wel melden dat hetzelfde gebied enkele jaren geleden reeds werd aangeboden, maar dat er geen overeenkomst werd bereikt over de prijs. Op dit ogenblik heb ik geen enkele garantie dat het dossier nu wel succesvol kan worden afgerond.

Momenteel kan ik nog geen concrete gegevens melden voor verdere aankopen en uitbreidingen. De Makegemse bossen komen in de lokalisatiestudie voor een regionaal bos in de wijde omgeving van Gent als één van de beste locaties naar voren. Het project regionaal bos heeft het opzet een verbinding te vormen tussen de Makegemse bossen en het Aelmoeseneibos. De perimeter van het project strekt zich uit over drie gemeenten, namelijk Merelbeke, Oosterzele en Melle. Gezien het draagvlak voor een dergelijk grootschalig bos bij de verschillende bestuursniveaus, zijnde het Vlaams Gewest, de provincie en gemeenten, zal ik de nodige initiatieven nemen tot verdere realisatie van dit bos.

Bij het opzet van de studie werd uitgegaan van volgende doelstellingen : de afbakening en de bebosingsmogelijkheden van een regionaal bos in een ruime regio rond Gent, die qua ruimtelijke functies en structuren nog aansluit bij het grootstedelijk gebied bepalen ; een areaal van 500 à 600 hectare bijkomende bosuitbreiding als uitgangspunt nemen ; het nastreven van een zo groot mogelijke aaneengesloten oppervlakte omdat de ecologische functie van het bos een doorslaggevende betekenis heeft ; en het zorgen voor verbindingen tussen grote bestaande boskernen omdat dit ecologische voordeel biedt.

De studie met de keuze voor de Makegemse bossen als eindresultaat, werd in onderlinge samenwerking tussen het Vlaams Gewest, afdeling Bos en Groen, en het Provinciebestuur uitgevoerd, uiteraard onder begeleiding en opvolging door de betrokken diensten en besturen en wetenschappers. De resultaten van de studie werden reeds uitvoerig toegelicht in de gemeenten, via de MINA-raden en de gemeentebesturen.

Voor de Makegemse bossen in Merelbeke werd het desbetreffende BPA opgenomen in de lopende gewestplanwijziging van het Gewestplan voor de Gentse kanaalzone, dat tegen het einde van het

jaar definitief moet worden vastgesteld. Uiteraard zal voor het hele project van het regionaal bos een inpassing in het ruimtelijk beleid moeten gebeuren. Hierover zijn reeds de eerste contacten gelegd op administratief niveau. Deze ruimtelijke inpassing zal, conform het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening, moeten gebeuren via een RUP. Het is de intentie om in de tweede helft van dit jaar een aanvang te nemen met de voorbereiding ervan. De definitieve afronding ervan wordt verwacht in 2002, maar aangezien het om een nieuw instrument gaat, kan niemand met zekerheid voorspellen binnen welke termijn deze procedures afgerond zullen zijn. Men moet er rekening mee houden dat het hier nieuwe procedures betreft, waarmee men nog geen ervaring heeft.

Dit uitvoeringsplan zal dan ook duidelijkheid geven over de te bebossen percelen en andere inrichtingsmaatregelen. Op dat ogenblik zullen concrete afspraken worden gemaakt tussen de drie bestuursniveaus over de taakverdeling. In afwachting zal wel bij een aanbieding van percelen in het betrokken kerngebied telkens tussen de besturen worden overlegd of een verwerving wenselijk is en welk bestuur tot de eventuele aankoop overgaat.

Het bosbeleid voorziet ook in een verweving van de functies van de bossen. Zeker bij grotere boscomplexen is een gedifferentieerde invulling van deze functies zonder al te veel nadelige impact mogelijk. Zo kan worden voorzien in zones als speelbos, terwijl in andere delen de natuurbehoudfunctie zou primeren, waardoor deze maar een beperkte toegankelijkheid zouden hebben. Een mogelijkheid is om een taakverdeling af te stemmen op deze functieervulling. Speelzones, die een beperkte oppervlakte innemen, maar een specifieke inrichting en een intensiever onderhoud vergen, zijn mogelijk een taak van de gemeenten.

De taakverdeling tussen de besturen hoeft niet beperkt te blijven tot het verwerven, maar kan onder meer ook betrekking hebben op het inzetten van personeel voor onderhoud en vooral bewaking. Ik denk dat ik in die zin ook de aanvullende vraag van de heer Coens heb beantwoord.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.09 uur.*
